

ΤΟ ΜΠΟΥΜΕΡΑΝΓΚ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟΥ, του Δημοσθένη Κυριαζή

Μια γνωστή παλιά ιστορία.

Μπούμερανγκ ονομάζεται η πραγματοποίηση ιδιοτελούς, δόλιας και εγκληματικής πράξεως, η οποία νομοτελειακά στρέφεται κάποτε εις βάρος του δράστη, εις βάρος του θύτη. Ο όρος δημιουργήθηκε από το όνομα του κυνηγητικού όπλου μπούμερανγκ των ιθαγενών της Αυστραλίας. Το όπλο αυτό – μια ράβδος μεγάλης ελαστικότητας που κάμπτεται από τον κυνηγό – μετά την εκτόξευση του επιστρέφει στο σημείο εκτόξευσης δημιουργώντας σοβαρό κίνδυνο στον ίδιο τον κυνηγό. Το φαινόμενο αυτό περιγράφεται στη στοχαστική σοφία του Ελληνικού λαού, από τη λαϊκή παροιμία: «Όποιος σκάβει λάκκο για άλλον, πέφτει μέσα αυτός ο ίδιος».

Η αμεταβίβαστη εξουσία του ατόμου.

Κάθε άνθρωπος έχει από τη φύση, από το θεό ενέργεια, ισχύ¹, εξουσία.

Επειδή η εξουσία του ατόμου είναι μια μορφή ενέργειας, διέπεται από το νόμο της αφθαρσίας (της διατηρήσεως) της ενεργείας και το νόμο του αμεταβίβαστου της ανθρώπινης ισχύος σε τρίτους, όπως ακριβώς ισχύει το αμεταβίβαστο σε τρίτους της μυϊκής και της πνευματικής ισχύος μας.

Αυτή η φυσική νομοτέλεια κατά βάθος ταυτίζεται με το φιλοσοφικό/ηθικό αξίωμα του Ζαν Ζακ Ρουσσώ για το αμεταβίβαστο των δικαιωμάτων (της εξουσίας) του ατόμου. Η νομοτέλεια του αμεταβίβαστου της μυϊκής και πνευματικής ισχύος των ανθρώπων είναι προφανής και απολύτως κατανοητή, γι' αυτό και δεν επιχειρήθηκε η αλλοτρίωση της και η μεταβίβασης της σε τρίτους, είτε με τη βία είτε με νόμους της εξουσίας. Τι συνέβη όμως με την άλλη μορφή ισχύος που ονομάζεται «ατομική εξουσία»;

Η παράβαση ενός φυσικού και ηθικού νόμου.

Εδώ και πολλές χιλιάδες χρόνια, ο φυσικός και ηθικός νόμος για το αμεταβίβαστο της εξουσίας του ατόμου παραβιάζεται από το κατεστημένο της εξουσίας, συστηματικά και στο σύνολο του. Η πλειονότητα όμως των ειδημόνων, των πολιτικών και των απλών πολιτών, δεν θεωρεί το υπόψη γεγονός παράβαση φυσικού νόμου, αλλά το θεωρεί ότι είναι μια αναγκαία πρακτική επιλογή, γιατί η τήρηση του αξιώματος αυτού, είναι μια ευγενική πλην όμως ουτοπική επιδίωξη. Πιστεύει δηλαδή ότι ισχύει κάτι παρόμοιο με αυτό που ισχύει για το αεικίνητο 2^ο είδους.

Να θυμίσουμε ότι αεικίνητο 2^ο είδους ονομάστηκε η επιδίωξη πραγματοποίησης μηχανών, για το οποίες θα ίσχυε ο νόμος της διατηρήσεως της ενεργείας (ο 1^{ος} νόμος της θερμοδυναμικής), χωρίς να ισχύει και ο νόμος της εντροπίας (ο 2^{ος} νόμος της θερμοδυναμικής). Παράδειγμα αεικινήτου 2^ο είδους είναι η προσπάθεια μετατροπής της θερμικής ενέργειας που υπάρχει στο το νερό των ωκεανών σε ηλεκτρική ενέργεια. Στη προσπάθεια αυτή τηρείται ο νόμος της διατηρήσεως της ενεργείας* δεν επιχειρείται η δημιουργία ενέργειας από το μηδέν. Όμως η προσπάθεια είναι νομοτελειακά ουτοπική γιατί προϋποθέτει την ύπαρξη ενός άλλου σώματος με θερμοχωρητικότητα ανάλογη των ωκεανών και θερμοκρασία μικρότερη των ωκεανών (2^{ος} νόμος της θερμοδυναμικής).

Όμως η άσκηση της εξουσίας από το σύνολο των ανθρώπων δεν είναι νομοτελειακά ουτοπική όπως αποδείχθηκε σε τούτον εδώ τον τόπο πριν από 2500 χρόνια.

Ο ισχυρισμός αυτός συνεπώς, είναι λανθασμένος* είναι ένας ιδιοτελής ισχυρισμός, που υπηρετεί ευνόητα συμφέροντα.

Η ανωτέρω δογματική αντίληψη για την πλειονότητα των ανθρώπων είναι μια λανθασμένη καθεστηκυία αντίληψη, όπως ήταν η αντίληψη του γεωκεντρικού συστήματος των πλανητών που είχαν οι άνθρωποι για χιλιάδες χρόνια. Για τους ολίγους όμως του κατεστημένου των πάσης φύσεως εξουσιαζόντων και των βολεμένων απ' αυτούς, είναι μια σκόπιμη, συνειδητή και ιδιοτελής πράξη.

Η παραβίαση αυτού του φυσικού νόμου, είναι η βαθύτερη αιτία της δημιουργίας στις κοινωνίες: Εξουσιαζόντων και εξουσιαζομένων, πλουσίων και φτωχών, «καπάτων και κουτών», σε έκταση και διασπορά ασύμβατη με τους φυσικούς νόμους* σε ένταση και διασπορά που δεν παρατηρείται σε άλλες «κοινωνίες» της φύσεως.

Παρά ταύτα, οι άνθρωποι συνεχίζουν αυτή την παράβαση, αγνοώντας ότι οι παραβάσεις φυσικών νόμων δεν παραγράφονται αλλά πάντοτε τιμωρούνται σκληρά.

Το μπούμερανγκ.

Το κατεστημένο των πάσης φύσεως εξουσιαζόντων, για να αναπτύξει και να διατηρήσει την προαναφερθείσα καθεστηκυία αντίληψη, χρησιμοποίησε διάφορα τεχνάσματα τα σημαντικότερα από τα οποία, κατά χρονολογική σειρά χρήσεως τους, είναι:

- Ανακήρυξη των εξουσιαζόντων ως θεών (οι Φαραώ της Αιγύπτου) ή ως εντολοδόχων και εκπροσώπων του Θεού (οι ελέω Θεού Βασιλείς). Αποτέλεσμα αυτού του τεχνάσματος ήταν η δημιουργία της καθεστηκυίας αντίληψης ότι οι πράξεις του κατεστημένου των εξουσιαζόντων εκφράζουν τη βούληση του Θεού και συνεπώς ούτε αμφισβητούνται ούτε υποκαθίστανται με πράξεις απλών πολιτών.
- Ανακήρυξη των εξουσιαζόντων ως των μοναδικών κατάλληλων υπερασπιστών των συμφερόντων του λαού και της πατρίδας(Ολιγαρχίες).
- Ανακήρυξη των εξουσιαζόντων ως των βέλτιστων στην πράξη φορέων άσκησης της εξουσίας, η οποία ανήκει μεν στον «Αφέντη Λαό», αλλά είναι ανέφικτο να ασκείται από τον ίδιο τον αφέντη. Ο λαός έχει εξουσία αλλά δεν μπορεί να την ασκεί ο ίδιος (Έμμεσες Δημοκρατίες) Τελικό αποτέλεσμα των παραπάνω τεχνασμάτων και ελιγμών ήταν η ακύρωση της ιδιότητας του «**εξουσιάζοντος, εξουσιαζόμενου και υπευθύνου πολίτη**», που είναι η πεμπουσία του πολιτεύματος της Δημοκρατίας του αρχαιοελληνικού πνεύματος.

Η πλήρης και αλόγιστη λεηλασία της ατομικής εξουσίας, οδήγησε στη δημιουργία «πολιτών» που έχουν εξουσία στη θεωρία, αλλά όχι και στην πράξη. Στην πράξη σήμερα οι «πολίτες», είναι μόνο αποδέκτες εξουσίας* είναι υπήκοοι, όπως, με θάρρος και ειλικρίνεια, τους ονομάζανε στο πρόσφατο σχετικά παρελθόν.

Η αποξένωση όμως των πολιτών από την εξουσία τους, οδήγησε στην υποβάθμιση, στον εκφυλισμό της ευθύνης τους για τα προβλήματα του κοινωνικού συνόλου.

Είναι όμως καθορισμένο από τη φύση, από το θεό, η ευθύνη και εξουσία να αποτελούν μια δίδυμη και αδιαίρετη οντότητα. Να μοιάζουν με μία σφαίρα που το ένα ημισφαίριο λέγεται εξουσία και το άλλο ευθύνη. Να υπάρχει ευθύνη επειδή υπάρχει εξουσία και το αντίστροφο.

Την ύπαρξη αυτής της νομοτέλειας, τη βιώσαμε την περίοδο των ανέμελων παιδικών μας χρόνων , τότε που δεν είχαμε ευθύνες και εξουσία, και τη βιώνουμε καθημερινά στις συμπεριφορές: Των εργαζομένων με ελλείπουσες αρμοδιότητες (εξουσίες), των πολιτικών που δεν ασκούν πραγματική εξουσία, των απλών πολιτών που αλλοτριωμένοι από την εξουσία τους αγωνίζονται για την βελτιστοποίηση των αποφάσεων των εξουσιαζόντων. Τέτοιοι όμως αγώνες αποτελούν κατά βάθος αποδοχή της καθεστηκυίας αντίληψης ότι οι ίδιοι οι πολίτες δεν μπορούν να ασκούν εξουσία, όπως οι φυσικοί νόμοι ορίζουν, αλλά εξουσία μπορούν να ασκούν μόνο οι ολίγοι, όπως ορίζουν οι ανθρωπίνι νόμοι που ισχύουν σήμερα.

Η εδραίωση αυτής της αντίληψης έχεις οδηγήσει στο παράδοξο και παράλογο γεγονός, **να γίνονται αγώνες των απλών πολιτών για τη μη συμμετοχή τους στη λήψη των μεγάλων αποφάσεων** ενώ θα άπρεπε να συμβαίνει το αντίθετο.

Να γίνονται αγώνες για τη συμμετοχή τους.

Το παράδοξο και παράλογο αυτό γεγονός οφείλεται άραγε σε καθεστηκυία αντίληψη, ή οφείλεται στην ιδιοτελή προσπάθεια κάποιων μικρών υποσυνόλων πολιτών που αγωνίζονται να βελτιστοποιήσουν προσωπικά ή/και συντεχνιακά συμφέροντα;

Οι πολίτες της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, της πραγματικής Δημοκρατίας, ταύτιζαν την ιδιωτική με τη δημόσια ζωή τους* αισθάνονταν εξ ίσου υπεύθυνοι για τα προσωπικά και τα δημόσια προβλήματα. «Για αυτούς η δημόσια ζωή ήταν τόσο βαθεία δεμένη με την ιδιωτική που δύσκολα μπορούσες να την ξεχωρίσεις.»².

Σήμερα, που η εξουσία των πολιτών έχει λεηλατηθεί από το κατεστημένο, είναι φυσικό οι πολίτες να ενδιαφέρονται μόνο για την προσωπική τους ζωή.

Η αλλοτρίωση όμως των πολιτών από την άσκηση της πολιτικής εξουσία, άφησε απροσπάτευτη την προσωπική τους ζωή. Την άφησε στο έλεος των εξουσιαζόντων.

Λύση για το πρόβλημα αυτό, θεωρήθηκε από το κατεστημένο πως είναι η δημιουργία των «Ανεξάρτητων Αρχών» προστασίας των πολιτών. Κάτι είναι ίσως και αυτό, που όμως δεν μπορεί να αντικαταστήσει την κλεμμένη εξουσία των πολιτών.

Οι παραβάσεις φυσικών νόμων δε θεραπεύονται με ανθρωπίνα τεχνάσματα. Θεραπεύονται μόνο με την ακύρωση των ουσιαστικών αιτιών που οδηγούν σε παραβάσεις.

Ένα δεύτερο σημαντικό χαρακτηριστικό των σημερινών δημοκρατιών είναι η θεσμοθέτηση της ασυλίας των θεσμικών οργάνων εξουσίας, των βουλευτών. Αυτός όμως ο θεσμός, που έγινε για να έχουν οι βουλευτές ελευθερία λόγων και πράξεων για πολιτικά θέματα, οδηγεί σε υποβάθμιση της ευθύνης αυτών* αν όχι όλων, αλλά αρκετών εξ αυτών. Αυτήν την υποβάθμιση τη βλέπουν καθημερινά οι πολίτες, στα τόσα σκάνδαλα των ανθρώπων της εξουσίας.

Τα παραπάνω θα οδηγήσουν, αν δεν έχουν ήδη οδηγήσει, στην υποβάθμιση και ακύρωση της θεσμικής και νόμιμης εξουσίας του κατεστημένου· στο μπούμερανγκ του κατεστημένου. **Οι φυσικοί νόμοι, σίγουρα, θα υπερισχύσουν των ανθρωπίνων.**

Η ανωτέρω άποψης είναι απολύτως συμβατή με τη νέα αρχή της αβεβαιότητα του Ηλιά Πριγκόζιν³. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, που ισχύει για τον megάκοσμο και όχι για τον μικρόκοσμο όπου ισχύει η αρχή της αβεβαιότητας του Χαϊσενμπερκ, «τα ανοικτά συστήματα», στα οποία εντάσσονται και τα κοινωνικά, **οδεύουν προς μη προβλέψιμες, προς αβέβαιες καταστάσεις, όταν η πολυπλοκότητα τους ξεπεράσει κάποιο όριο**. Τα σημερινά κοινωνικά και πολιτικά συστήματα, έχουν παραγίνει πολύπλοκα και υποκριτικά. Οι λόγοι είναι γνωστοί. Η εξέλιξη τους απρόβλεπτη.

Αυτό το επερχόμενο μπουμερανγκ, το βλέπουμε κάθε μέρα στην αδυναμία της θεσμικής και συμβατικά νόμιμης εξουσίας να πείσει και να πράξει. Να πείσει τους πολίτες ότι κάποιες επιλογές της είναι σωστές και αναγκαίες και ότι δεν υπηρετούν ιδιοτελείς επιδιώξεις της .

Εξ αιτίας των παράλογων και ιδιοτελών πράξεων του κατεστημένου, η πραγματική εξουσία σήμερα δεν βρίσκεται ούτε στο γνήσιο σύνολο των πολιτών, ούτε στο συμβατικό/θεσμικό υποσύνολο των εκπροσώπων τους. Στην πραγματικότητα βρίσκεται σε κάποια οργανωμένα και δυναμικά υποσύνολα πολιτών και κατά βάθος σε εκείνους τους ολίγους που καθοδηγούν και ελέγχουν αυτά τα υποσύνολα.

Αυτή η υποβάθμιση του κύρους και της εξουσίας του κατεστημένου, είναι αποτέλεσμα της **ληλασίας που υπέστη η «αμεταβίβαστη εξουσία των πολιτών»**.

Η λαϊκή παροιμία «όποιος σκάβει λάκκο για άλλον, πέφτει μέσα αυτός ο ίδιος», επαληθεύεται για μια ακόμη φορά.

Η λύση του προβλήματος

Η συνταγή για τη λύση του παραπάνω προβλήματος είναι μία* βρέθηκε πριν από 2.500 χρόνια σε αυτόν εδώ τον τόπο και συνοψίζεται στη φράση: «**Με περισσότερη και γνησιότερη Δημοκρατία**».

Κάποτε περισσότερη και γνησιότερη Δημοκρατία σήμαινε πολλές λειτουργικές και οικονομικές δυσχέρειες, που πολύ δύσκολα μπορούσαν να ξεπεραστούν στην πράξη.

Σήμερα την εποχή της ψηφιακής τεχνολογίας και της κοινωνίας της πληροφορίας, οι δυσχέρειες αυτές έχουν ξεπεραστεί. Σήμερα μπορούμε να αναπτύξουμε και να λειτουργήσουμε μια **Ψηφιακή Πνύκα**, στην οποία οι πολίτες θα ασκούν την νομοτελειακά αμεταβίβαστη εξουσία τους, με θεσμούς και μεθόδους

προσαρμοσμένους στα δεδομένα του 21^{ου} αιώνα.

Το πρόβλημα της ψηφιακής Πνύκας δεν είναι η τεχνολογία. Η τεχνολογία υπάρχει. Το πρόβλημα είναι η αναγέννηση των αρχών που κάποτε υπηρετούντο στο μικρό λόφο της Πνύκας και η προσαρμογή τους στα σημερινά δεδομένα. Για αυτή όμως την αναγέννηση δεν είναι υπεύθυνη η τεχνολογία. Υπεύθυνοι είναι οι άνθρωποι· οι πολιτικοί, οι έχοντες επικοινωνιακή δύναμη, οι ειδήμονες και οι απλοί πολίτες.

* Ο Δημοσθένης Κυριαζής σπούδασε φυσική και ηλεκτρονικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εκπαιδεύθηκε στην Αγγλία σε Ραδιοηλεκτρικά Δίκτυα Μικροκυμάτων και στις ΗΠΑ σε Συστήματα Δορυφορικών Επικοινωνιών. Διατέλεσε Γενικός Διευθυντής Ανάπτυξης του ΟΤΕ και σύμβουλος τηλεπικοινωνιών στο ΥΠΕΘΟ και στην ΕΕΤΤ. Ασχολήθηκε με την αλληλεπίδραση ψηφιακής τεχνολογίας- δημοκρατίας και έγραψε τα βιβλία: Η Αναγέννηση της Δημοκρατίας και Η Άμεση Δημοκρατία στην Τηλέρια.

¹ Ισχύς είναι η ενέργεια που υπάρχει σε κάποιον φορέα ενεργείας, στη μονάδα του χρόνου (π.χ στο δευτερόλεπτο)

² « Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ», του ΜΩΡΙΣ ΚΡΟΥΑΖΕ της Γαλλικής Ακαδημίας. Εκδόσεις ΓΚΟΒΟΣΤΗΣ

³ Ηλιά Πριγκόζιν σύγχρονος (1917 – 2003) Ρώσος φυσικός , που τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ για τις εργασίες του γεφύρωσης και ενοποίησης των αντιλήψεων, της κλασικής φυσικής, της φιλοσοφίας, της βιολογίας, της κοινωνιολογίας και των τεχνολογικών εφαρμογών.